

ТОМАС МОРА / 1478-1535 /, міністра і навіть канцлера англійського короля, котрий скавав на горло Мора за те, що він не визнавав релігійного авторитету короля і перешкоджав королеві одружитися з Ганнон Болейн. Слово "утопія" зложене з двох грецьких "у"-нема і "толос"-місце, в сумі своїй воно значить неістнуюче місце. Нині се-епітет для нездійснених мрій.

Утопією називав Томас Мор неістнуючий острів на якому заведено ідеальний соціальний лад, лад за котрого у всіх відносинах панує спільність, комунізм. В епоху коли жив Т.Мор від хліборобства Англія переходила до фабричної, головним чином, суконної промисловості. Общинна земля віднімалася, "огородувалася" лордами од хліборобів і пускалася ради здобуття шерсти під вівчарство. Во ім'я розвитку промисловості на одібраних від селян землях паслися вівці. Селянство пролетаріаувалося. Вівці по виразу Мора, пожирали людей. Багатство зкупчувалося в руках небагатьох. Прибувші з фантастичного острова мандрівник Рафаель, каже, що багатство є причина тих злочинів, що роблять зійднілі люди. Не карати їх треба, а знищити основну причину - зладні широких мас, а цього можна досягти лише знищивши приватну власність і от коли Рафаелеві заперечують, каму чи, що це нездійснено, що в безвласності не зостається у людей стимула для праці, а спільного майна ні всіх однаково не вистарчує, то мандрівець розповідає, що він бачив країну, де все це здійснено, де встановлено комуністичний лад.

На острові "Утопія" міститься 54 роскішних міста однакові, що до плану, мови, звичаїв, установ і законів. Підвальною праці є хліборобство. Кожний громадянин мусить попрацювати на селі два роки, після чого вERTAЕТЬСЯ назад до міста і робить, що хоче. Працюють лише всього шість годин і цього досить, щоби виробити все, що необхідне. Існує загальна трудова повинність з якої виключаються лише люди, що присвятали себе науці. Зроби хліборобства, як рівно і промисловості, звояться виробчиками на спеціальні склепи, звідки кожному дається в міру його потреб. Нічого не купується, гроші не вживяють, бо там не існує приватна власність, де гроші являються мірном всього, справедливі порядки завести дуже тяжко і навіть неможливо. Через це благородні метали, золото і срібло, з яких робиться взагалі монета в "Утопії" намисне ціняться нічим за залізо. Щоб виявити призирство до згаданих дорогоцінних металів з них зготовляють самі прості інструменти, наши "ники" і ланцюги для злочинців, або з них роблять напічні горшки. Лише по непорозумінню, так розмірковують собі утопіці, люди оцінюють золото і дорогоцінне каміння так високо. Лише через те, що вони рідко трапляються. Вода, повітря, земля - все те, що дієсно користно, є доступне всім, і лише золото, срібло та дорогоцінне каміння, як нікому не потрібні і суетні дарунки свої, природа-мати глибоко зарила в землю.... Утопіці не розуміють, яким чином розумним людям може подобатися блиск золота чи дорогоцінного каміння.... і дивуються як у чужоземців не освічений, дурний як пробка, і неморальний, але обгнаний чоловік, може панувати над добрими людьми тому тільки, що він має товстий гаманець.

Харчуються спільно. Для цього кожді 30 родин / кожда родина з 40 чол. / сходяться для іжі до будинку Філярхі, іхнього представника. Завідуючий господарством такого будинку в означені години йде на ринок, де міститься склади з різними продуктами, і забирає потрібні для гурту істинні речі. З тих-же скlepів кождий батько, чи представник родини, бере все необхідне для сім'ї. Брати більш ніж третя ніхто не станове, коли знає, що ніколи і ні в чим не буде нуждатися. Радність і хильці інстанкти в "Утопії" не мислімі; вони розвиваються або з гордості, або під загрозою нущди.

Одечу вої носять однакового фасону, розріжняють лише мужську

вій, лінкої, женатих від холостих. В ній, як і у всьому, панує простота і позна відсутність роскоші.

Лівчата виходять заміж не раніше 18 років, а хлопці з 22 літ. Розпутним особам побранняне заборонено. Згідно звичаю перед побранням шановна матрона покаже нареченному його заручену, однаково дівчину чи удаву, зовсім голу, а потім шановний мужчина покаже зарученій і нареченого-так само голого. Це робиться тому, що убране безперечно може заховати під собою таку ваду, яка потім буде одштовхувати по-турецька одне од одного, коли вже буде пізно. Розвод дозволяється у випадку порушення подружньої вірності, або неможливої поведінки одної зі сторін. Многоженство є виключенням.

Як син свого часу і своєї країни, Англії, Т. Мор не міг не відбити поглядів епохи. На "Утопії" не республіка, а як в англії, держивотна монархія. Монарх обирається філархами і ставиться в умовини, які включають можливість стати тіраном. Законів, які в Англії, де навіть немає писаної конституції, на "Утопії" мало. Як і в Англії, "Утопія" являється демократичною союзною державою, в котрій кожний город з областю являється з себе окремий кантон. Утопіці не заключають договорів з чужими народами, бо знають, - і це одбиває епоху в міжнародних зносинах, - що ці договори дотримуються тільки доти, поки те вигідно. Як дань часу, а ще більше впливу Платона, Мор визнавав рабство: він не міг собі уявити, щоби свободні і заціліві люди виконували брудуну працю. Отже все спільне, все порівнані бідних, ні богатих, пайкаче багатство - безтурботне радісне життя. Через те, що в "Утопії" все регулюється державою, все виходить од неї, з центру і через те, що в ній допускається рабство, - комунізм Томаса Мора носить по перше - централістичний, а по друге аристократичний характер. "Утопія" Мора у сучасників мала значний успіх. Зaproектований в ній лад вважали мудрим, доцільним і здійснним.

Французький вчений ЖАН БОДЕН / 1530-1597 / займається проблемами політичного права і економіки. Відкликаючись на потребу внутрішнього миру в своїй праці "Six livres de la République" / "Шість книг про державу" / 1570-1580 р. він, згідно з тогочасними відносинами стоять за вірс... лінієтті і зе сильну, постійну, необмежену, єдину королівську владу. Чо раз перший ним формулюється ідея суверенітета верховної влади, що потім стає придбанням політичного права аж до цині. Суверенна влада обов'язково мусить належати одному якомусь верховному органу, парламенту чи королю; на особисту його думку ліпше всього як належати зона короля. Сама конституція держав по думці Бодена залишила не тільки від державних цілей, але і від вигляду та кліматичного положення теренів. В області політико-економічних питань Боден боронить перед Платоном і Томасом Мором приватну власність, розуміє вже, що сума грошей, яка є в обороті, не складає ще багатства суспільності; Йому-ж приписують перше вживання терміну "торговельний білянс". Вимагає Боден здорової монети, тоб-то такої, щоби реальна цінність її не розмinalася з номінальною, та придає велике значення для держави густоті населення.